

Skånland & Astafjord Jeger og Fiskeforening
Strømshågen
9446 Grovfjord

04.02.13

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Ref: 200804649-48 ksk/toc

Klage på konsesjonsvedtak gitt Beritsletta småkraftverk

Skånland & Astafjord Jeger og Fiskeforening (SAJFF) viser til Norges vassdrags- og energidirektoratets (NVE) konsesjon til Fjellkraft AS datert 17.01.2013 for bygging av Beritsletta småkraftverk i Gratangen kommune.

SAJFF påklager med dette konsesjonsvedtaket for Beritsletta småkraftverk til Olje- og energidepartementet.

Konsesjon

NVE har gitt Fjellkraft AS konsesjon i medhold av §8 i vannressursloven til å bygge og drive Beritsletta småkraftverk med en innstallert effekt på inntil 3,6MW og årlig middel produksjon på 8GWh. Sommer og vinterproduksjon er estimert til henholdsvis 6,45GWh og 1,55GWh. Byggekostnader er på 39,1mill NOK til en utbyggingspris på 4,9kr/kWh.

Begrunnelse for påklagen

1. Samlet behandling av søknader om ny kraftproduksjon

SAJFF mener det er gjort saksbehandlingsfeil da Beritsletta småkraftverk ikke blir behandlet samtidig med andre søknader om småkraftverk og større kraftverk i umiddelbar nærhet. Det foreligger mange søknader om ny kraftproduksjon i området og jamfør OEDs ”Nye rutiner for behandling av søknader om konsesjon for småkraft” skal alle omsøkte prosjekter i et

geografisk område settes sammen og behandles i grupper. En samlet vurdering av miljøpåvirkningene for alle prosjekter i området er også i tråd med prinsippet om samlet belastning i Naturmangfoldlovens §10.

Det er søkt om 6 andre småkraftverk og ett større kraftverk (>10MW) i et forholdsvis lite geografisk område. SAJFF, sammen med flere, har krevd samtidig behandling av alle søknader. **Dette står for oss som en selvfølge at dette også må gjelde for Beritsletta småkraftverk.**

Hålogaland Kraft AS (HLK), som netteier i området, gjorde 05.07.2011 (Vedlegg 1) en henvendelse til NVE med ønske om å samordne konsesjonsprosessen av småkraftverk i Gratangen kommune for å få en samfunnsøkonomisk riktig utbygging av strømmettet. I søknad fra HLK om utbygging av Sula kraft – og pumpeverk poengteres det at det er kapasitetsproblemer i forhold til tilknytning av ny kraftproduksjon i Gratangen som skal tilkobles transformator i Kvandal. Det er planlagt flere småkraftverk i området til en vesentlig lavere utbyggingspris enn Beritsletta småkraftverk. Det er viktig at alle søknader behandles samtidig, slik at de prosjekter som gir størst kraftproduksjon til lavest mulig utbyggingspris og som gir minst negative konsekvenser for natur, friluftsliv og inngrepsfrie naturområder (inon) får tilgang til den kapasitet som enda finnes i strømmettet i Gratangen. I tillegg vi man også få en mer riktig oppgradering/utbygging av strømmettet med tanke på tilknytning for nyetablering av næringsliv i området.

Vi krever at konsesjon for Beritsletta settes på vent og sees i sammenheng med andre søknader om ny kraftproduksjon i området!

2. Behovet for økt kraftproduksjon og elsertifikater

Norge har et overskudd på kraft. Nordland, som grenser til de to potensielle utbyggingskommunene, har et kraftoverskudd på hele 40 %. Også Troms har i normalår overskudd på kraft, selv om det også kan variere noe gjennom året. Det er ingen ”hastesak” å skulle bygge ned mer av det som er den største mangelvaren i Norge og Europa i dag, nemlig urørt natur. Beritsletta småkraftverk er tenkt en årlig middel kraftproduksjon på 8GWh. Sommerproduksjon er 6,45GWh og vinterproduksjon på 1,55GWh. Dette utgjør absolutt ingen forskjell i en region med sort kraftoverskudd!

Videre er det en nasjonal målsetting, gjennom ordningen med elsertifikater, at Norge sammen med Sverige skal produsere 26,4 TWh ny fornybar energi i 2020 i forhold til 2011. En oversikt over tildelte konsesjoner viser at vi allerede er meget nært ved å nå våre mål. Det er på tide å realisere kun de gode prosjektene, med lave utbyggingskostnader, høy kraftproduksjon og få om ingen negative konsekvenser for natur og friluftsliv. Beritsletta **har en meget høy utbyggingskostnad på 4,9kr/kWh!** Dette er høyere enn hva NVE selv har beregnet (4,5kr/kWh) som lønnsomt med dagens kraftpriser.

Tildeling av elsertifikater til utbygging av ulønnsom og uregulerbar vinterkraft vil ikke være fordelaktig for noen. I tilfellet med Beritsletta er vinterproduksjonen av kraft meget lav og inngrep i et nasjonalt viktig inngrespfritt naturområde (inon), svært stort!

3. Meget stort bortfall av INON

Beritsletta småkraftverk er estimert å gi et brutto tap av inon – områder på ca 1,5km² (Sone 2), ca 2,5km² (Sone 1) og ca 2km² (Villmarkspregede områder).

Både i opprinnelig og omsøkt søknad er det poengtert at søker har beregnet feil bortfall av inon – områder. Både i opprinnelig og omsøkt søknad for Beritsletta står det at nåværende grense for INON i området går omtrent der inntaksdam er planlagt. Dette er feil, da inntaksdammen **ikke** er planlagt ved nåværende grense for INON, som er ca på kote 380, lengre opp i dalen på kote 458. Vesentlig høyere opp i terrenget! Selv med feil plassering av inntaksdam, er det beregnet at det vil være et brutto tap av inon – områder på ca 1,5km² (Sone 2), ca 2,5km² (Sone 1) og ca 2km² (Villmarkspregede områder).

Vi har gjort en analyse i Arcgis10.1 som viser at brutto tap av inon – områder vil være henholdsvis 2,8km² (Sone 2), ca 5,4km² (Sone 1) og 3.1km² (Villmarkspregede områder). Vi har plassert inntaksdam på kote 458, slik det er beskrevet i søknaden fra Fjellkraft AS. Se for øvrig vedlagt kart (Vedlegg 2). **Brutto bortfall er vesentlig mer enn i søknaden!** Vi er forbauset over at kravet om ny estimering av brutto tap ikke er påkrevd fra saksbehandler, til tross for at dette var poengtert i høringsuttalelser.

Det er nasjonal politikk at en ved planlegging skal ta hensyn slik at urørte naturområder i størst mulig grad bevares for framtida. Storting og Regjering har i denne forbindelsen nevnt hensyn til blant annet naturarv, friluftsliv, reiseliv og biologisk mangfold.

Målet om å bevare gjenværende inngrepsfri natur er uttrykt i flere stortingsmeldinger de senere årene.

- St.meld. nr. 17 (1998-99) "Verdiskaping og miljø - muligheter i skogsektoren"
- St.meld. nr. 39 (2000-2001) "Friluftsliv"
- St.meld. nr. 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold"
- St.meld. nr. 25 (2002-2003) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand".
- St.prp. nr 1 (2004-2005) fra Miljøverndepartementet, er INON ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenverande naturområde med urørt preg blir tekne vare på" .
- I St.meld.nr. 26 (2006 - 2007) om "*Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*" – står det: "Soria Moria erklæringen fokuser på at stadig færre områder er uberørt av tekniske inngrep, og at vi må gi sterkere beskyttelse til slike områder."
- I St.meld. nr. 21 (2004–2005) om "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand" blir det slått fast følgende om inngrepsfrie naturområde: "Tapet av slike områder må stanses. INON skal fortsatt være et viktig verktøy for å sikre inngrepsfrie områder som er av betydning for blant annet friluftsliv og biologisk mangfold."
- I St. meld. nr. 29 (1996-97) om "*Regional planlegging og arealpolitikk*" - er det fokusert sterkt på at de resterende inngrepsfrie naturområdene må forvaltes som en viktig del av vår nasjonale arv. Videre er det sagt at kommunene så langt som mulig må unngå inngrep i naturområder som er tilnærmet fri for tyngre tekniske inngrep.
- Stortingsproposisjon 1 S (2009-2010) fra Miljøverndepartementet hvor INON et eget arbeidsmål som går ut på "*å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på*"

Da burde vi forvente av statlige sektormyndigheter at det tas tilbørlig hensyn til at disse områdene og at de i mest mulig grad skjermes mot utbygging og inngrep.

Det inngrepsfrie naturområdet på Gratangshalvøya er det siste resterende inon – området i kategorien villmark langs hele kysten av sør – troms og nordre Nordland. Områdets

inngrepsfrihet har også meget stor verdi for opplevelseskvaliteten i friluftslivet.

Kystlandskapet i Sør-Troms har per i dag svært få inngrepsfrie områder igjen, og kun et villmarkspreget område. Hovedandelen av disse områdene ligger på Gratangshalvøya. Det må også nevnes at dette er i et særegent landskap fra fjord til fjell, noe som også må tillegges særlig vekt. En utbygging vil stride med alle retningslinjer og politiske mål om å ivareta gjenværende inngrepsfrie områder.

Det har vært påpekt ved høringsuttalelse på til opprinnelig og omsøkt søknad at bortfall av inon ikke var vurdert i henhold til OEDs egne ”Retningslinjer for små vannkraftverk”. Dette har man ikke fått gehør for, og det er vedtatt konsesjon uten at vurdering av inon er gjort i henhold til fastsatte rutiner for saksbehandling.

Olje - og Energidepartementet har gjennom sine egne retningslinjer presisert at det særlig i kystområder med lite gjenværende INON at slike områder skal vektlegges høyere enn i området med mye gjenværende INON og at bortfall i utgangspunktet medfører konflikt med nasjonale miljømål.

Videre står det jo i retningslinjene at *”INON – tapene må imidlertid vurderes i forhold til den lokale og regionale INON – statusen. Det vil si at i områder med lite gjenværende INON vil tap av INON vektlegges høyere enn i områder med mye gjenværende INON. Generelt er det svært lite INON igjen i kystnære områder. Inngrepsfrihet fra fjord til fjell, uavhengig av sone, tillegges spesiell vekt.”*

Dette har vært påpekt, uten å få gehør.

I høringsuttalelse i forbindelse med søknad om utbygging av Sula kraft – og pumpeverk i samme område, og som berører samme inon – område som Beritsletta småkraftverk, har Direktoratet for Naturforvaltning (DN) påpekt at dette inon – området innehar 1 av 3 gjenværende villmarksprega områdene ved kysten i i Sør Troms; *”I tillegg berører dette 1 av 3 gjenværende villmarksprega områder ved kysten i Sør-Troms, og området er således av nasjonal betydning.”*

Vi ber OED registrere at dette inon – området er av DN omtalt å inneha nasjonal betydning!

Vi ber om at de vurderinger som er gjort av DN i forbindelse med Sula kraft –og pumpeverk også tas med som en del av beslutningsgrunnlaget for vår klage på Beritsletta småkraftverk (Vedlegg 3).

Utbygging av Beritsletta småkraftverk gir et meget stort bortfall av inon – områder på henholdsvis 2,8km² (Sone 2), ca 5,4km² (Sone 1) og 3.1km² (Villmarkspregede områder) og konsekvensene av utbyggingen står ikke i forhold til den kraftproduksjon som er beregnet.

Tap av inon som følge av et småkraftverk må sies å være betydelig, og i stor konflikt med OEDs retningslinjer og nasjonale miljømål!

Se for øvrig vedlagt høringsuttalelse fra SAJFF til Sula kraft – og pumpeverk i Gratangen og Skånland kommune (Vedlegg 4). Høringsuttalelsen gir god informasjon om de verdier som finnes følgende tema:

- Friluftsliv og reiseliv
- Samisk kultur og kulturhistorie
- Landskap og inon
- Naturmiljø og biologisk mangfold
- Fisk & ferskvannsbiologi

Skader og ulemper ved tiltaket for allmenne interesser overstiger ikke samfunnsnyttens og søknaden må følgelig avslås etter Vannressurslovens § 25.

Vi ber primært om at vedtaket omgjøres og konsesjon avslås! Sekundært, at konsesjon til Beritsletta settes på vent og behandles samtidig med andre søknader om ny kraftproduksjon i området!

Mvh

Skånland & Astafjord Jeger og Fiskeforening.

Thomas Haugland

Sekretær

Vedlegg 1. Småkraft i Gratangen kommune, Troms Fylke. HLK 05.07.2011.

Vedlegg 2. Bortfall av INON Beritsletta småkraftverk. SAJFF 28.04.2012.

Vedlegg 3. Høringsuttalelse Sula kraft - og pumpeverk. DN 10.01.2013.

Vedlegg 4. Høringsuttalelse Sula kraft – og pumpeverk. SAJFF 15.01.2013.